

Sigtuna kommun
sigtuna.kommun@sigtuna.se
dan.sundblad@sigtuna.se

Rektorn vid Arlandagymnasiets enhet 4
andreas.eriksson@arlandagymnasiet.se

Beslut för gymnasieskola

---

efter tillsyn av Arlandagymnasiets enhet 4
i Sigtuna kommun

Tillsyn av Arlandagymnasiets enhet 4

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sigtuna kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Arlandagymnasiets enhet 4 besöktes av Skolinspektionen den 18 och 19 september 2013.

Fakta om skolan

Arlandagymnasiet är den enda kommunala gymnasieskolan i Sigtuna kommun. Skolan är uppdelad i sex olika enheter med en gymnasiechef som verksamhetsansvarig och sex rektorer som enhetschefer. Gymnasiechefen och rektorerna bildar, tillsammans med chefen för administration, verksamhetens ledningsgrupp. Inom några av skolenheterna finns det även programlagsledare.

Arlandagymnasiets enhet 4 består av samhällsvetenskapsprogrammet, estetiska programmet, och teknikprogrammet. Från hösten 2013 ingår även det naturvetenskapsprogrammet i enheten. Enheten leds av en rektor som har det övergripande ansvaret för utbildningen på de aktuella programmen. Programmen ingår i olika programlag som leds av programlagsledare. Hösten 2013 har enheten totalt 253 elever. De elever som slutförde sin utbildning under läsåret 2012/2013 läste specialutformat samhällsvetenskapligt respektive naturvetenskapligt program med IT-inriktning enligt den tidigare läroplanen.

Kunskapsresultat

Enligt skolans uppgifter uppgick den grundläggande behörigheten till universitets- och högskolestudier till 86 procent för de elever som avslutade sin utbildning våren 2012, att jämföra med motsvarande värde för riket som var 85 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för eleverna år 2012 var då 13,7 jämfört med rikets 13,3. För de elever som avslutade sin utbildning våren 2013 var den grundläggande behörigheten till universitets och högskolestudier 85 procent och den genomsnittliga betygspoängen 13.0.

Helhetsbedömning

Arlandagymnasiets enhet 4 bedöms fungera väl i förhållande till de områden som Skolinspektionen granskat. Rektorn bedöms vara en tydlig pedagogisk ledare och driver ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete. Skolinspektionen bedömer att eleverna ges ansvar och ett aktivt inflytande över utbildningen bland annat genom skolans elevaktiva dag. Eleverna uppmuntras att sätta be-

tygs mål för att ta ansvar för sin kunskapsutveckling och förbättra sina kunskapsresultat.

Tillsynen visar att skolan framför allt behöver utveckla sitt arbete kring särskilt stöd. Skolan behöver förtydliga sina rutiner för hur en elevs behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn samt för hur utredningar om en elevs stödbehov skyndsamt ska initieras och genomföras. Tillsynen visar också att skolan behöver utveckla elevernas åtgärdsprogram så att de tydligt anger elevens behov och konkreta åtgärder för att tillgodose dessa behov. Detta för att öka elevernas måluppfyllelse och för att förbättra skolans kunskapsresultat.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sigtuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler detta till rektorn.
- Säkerställ att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Se till att åtgärdsprogram beslutas av rektorn och att det däri anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd så ska han eller hon ges ett sådant stöd. Enligt skollagen ska även ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har genom rektorns verksamhetsredogörelse tagit del av Arlandagymnasiets gemensamma rutiner av arbetet med särskilt stöd såsom de är beskrivna i skolans handbok. Av rutinerna följer att undervisande lärare tar upp en elevs studiesvårigheter med mentor och att mentorn upprättar en handlingsplan. Om det framkommer att eleven behöver särskilt stöd ska mentorn informera rektorn. Rektorn ansvarar för att elevens stödbehov utreds men kan ta hjälp av elevhälsan. Rektor beslutar om åtgärdsprogram och däri ska anges när åtgärdsprogrammet ska följas upp och vilka som ska delta.

Rektorn uppger i intervju att han främst vid mitterminskonferenserna får besked om det finns elever som bedöms riskera att inte uppnå kunskapskraven och få en så kallad F-varning. Rektorn uppger dock att man även på programlagsmöten, där rektorn sitter med, kan lyfta elever i behov av särskilt stöd till diskussion. Om en elev har många F-varningar agerar rektorn och ser till att den eleven utreds för att kunna bedöma om eleven har behov av särskilt stöd. Rektor uppger vidare att det är den för Arlandagymnasiet gemensamma specialpedagogen som genomför de pedagogiska utredningarna.

Lärarna bekräftar att elever som befaras inte uppnå kunskapskraven i en kurs anmäls till rektor främst i samband med mitterminskonferensen. Lärarna upprättar oftast handlingsplaner först för elever med stödbehov innan de eventuellt anmäler stödbehov till rektor. Lärarna uppger vidare att handlingsplanerna handlar oftast om att ge eleverna mer struktur på sina studier.

Enligt Arlandagymnasiets handbok initieras en handlingsplan av mentorn då den undervisande läraren meddelat mentorn en elevs studiesvårighet. Hur gränsen mellan studiesvårighet och behov av särskilt stöd dras, framgår inte av handboken. Skolinspektionen bedömer att rutinen att främst anmäla, en elevs behov av särskilt stöd, till rektorn i samband med mitterminskonferensen medför en risk att en elevs behov av särskilt stöd kommer rektorn till del för sent och att utredningsprocessen fördröjs.

Elevhälsan anger att man på Arlandagymnasiet är duktig på att utreda vilka behov som eleverna kan ha. Elevhälsan anser dock att man kanske inte når hela vägen med åtgärderna. Elevhälsan beskriver exempel på åtgärder som personlig handledare för att få struktur på sitt skolarbete, anpassningar i studieplanen, stödsamtal med kuratorn eller hälsosamtal med skolsköterskan. Elevhälsan vet inte om åtgärderna följs upp då detta ankommer på rektorn. Elevhälsans utredning bifogas åtgärdsprogrammen. Elevhälsan lämnar också förslag till åtgärder som kan skrivas in i åtgärdsprogrammet.

Vad gäller åtgärdsprogrammen anser de intervjuade lärarna att de inte är tillräckligt tydliga för att kunna utgöra ett verkligt stöd i arbetet med elevernas särskilda stödbehov. Lärarna uppger att åtgärdsprogrammen ofta innehåller åtgärder som innebär att eleven på egen hand ska läsa in delar av kursen för att uppnå kunskapskraven. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen granskat framgår det inte tydligt vilka elevens behov är och vilka insatser av särskilt stöd som skolan ska vidta för att eleven ska ges möjlighet att uppnå kunskapskraven. Kopplingen mellan åtgärder och kunskapskraven i ämnet/ämnena är inte heller tydligt. Detta framgår inte heller av den utredning som genomförts av elevhälsan och som bifogas åtgärdsprogrammen. Av de åtgärder som står beskrivna innebär många av dem att en handlingsplan ska upprättas för att hjälpa eleven nå kunskapskraven i aktuell kurs. Att åtgärderna inte beskrivs i

åtgärdsprogrammet utan i en handlingsplan som inte omfattas av åtgärdsprogrammet gör det både svårt att följa upp och utvärdera samt att överklaga. Av åtgärdsprogrammen framgår vidare inte hur, utan endast när uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder ska göras. Vidare anges inte alltid vem som ansvarar för att ge stödet. Skolinspektionen bedömer att då de inte framgår av åtgärdsprogrammen hur de ska följas upp är risken att åtgärderna inte utvärderas för att se om de haft avsedd effekt.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med att ge eleverna särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därmed att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sigtuna kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska dokumentera detta arbete i en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. Även en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts ska ingå i planen.

Skolinspektionen har granskat planerna mot kränkande behandling på tre av Arlandagymnasiets enheter. Planerna är vad gäller rubriken "planering 2013-14" likalydande för dessa tre enheter. Under rubriken "utvärdering av läsåret 12/13" skiljer sig planerna åt då där framgår skolenheternas olika resultat på Kommunförbundet Stockholms läns kvalitetsenkät. Skolinspektionen bedömer att denna rubrik innehåller en kartläggning av tryggheten på skolan då enkäten med vissa undantag ställer samma frågor från år till år. Under rubriken finns

också en redogörelse för åtgärder man vidtagit för att förbättra tryggheten på skolan. Av intervju med rektor och av rektorns verksamhetsredogörelse framgår att planen mot kränkande behandling utarbetas och förankras på Arlandagymnasiets gemensamma skolkonferens samt i gruppen av elevskyddsombud och därefter beslutas av respektive rektor.

Skolinspektionen bedömer att det är tydligt att de åtgärder som alla enheter gemensamt beslutat om på skolkonferensen inte har en tydlig koppling till de enhetsspecifika resultaten av Kommunförbundet Stockholms läns kvalitetsenkät. Då resultaten skiljer sig åt behöver även åtgärderna på Arlandagymnasiets enhet 4 för det innevarande läsåret anpassas så att enheten kan bedriva ett målriktat arbete mot kränkande behandling.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans plan mot kränkande behandling saknar verksamhetsspecifika åtgärder för att förebygga kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Mot bakgrund av att bristen är att anse som ringa stannar Skolinspektionens bedömning vid en anmärkning.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand
Utredare/Beslutsfattare

Sara Rising
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.